

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: O. B.**, zastoupen JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou, se sídlem Brno, Starobrněnská 13, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 204/2003 - 22 ze dne 22. 10. 2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátce JUDr. Evě Poláčkové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1075 Kč. Odměna bude poukázána ustanovenému zástupci do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 204/2003 - 22 ze dne 22. 10. 2003, kterým bylo odmítnuto jeho podání ze dne 12. 6. 2002, jímž se stěžovatel domáhal přezkumu rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2002, č. j. OAM - 1986/VL - 11 - C10 - 2002, jímž mu nebyl udělen azyl. Krajský soud

v Brně toto stěžovatelovo podání odmítl z toho důvodu, že ze stěžovatelova podání nebylo zřejmé, jaké jsou důvody, pro které bylo učiněno, a jaké ustanovení konkrétního právního předpisu mělo být rozhodnutím žalovaného porušeno, a tedy nebyly splněny podmínky řízení, přitom tento nedostatek byl nedostatkem neodstranitelným pro uplynutí lhůty podávané z § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že jeho podání, jež bylo krajským soudem odmítnuto, bylo učiněno dne 12. 6. 2002, a tedy tento opravný prostředek byl podáván podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2002. Požadavkům vyplývajícím z § 42 a § 249 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), vyhovoval. Pokud by však přesto jeho podání nesplňovalo zákonem stanovené náležitosti, měl být stěžovatel podle § 43 o. s. ř. vyzván k odstranění vad podání, a tedy stěžovatelovo podání netrpělo vadami neodstranitelnými. Podle stěžovatele není možné, aby jeho podání učiněné před 1. 1. 2003 splňovalo náležitosti vyplývající ze s. ř. s. účinného až od 1. 1. 2003. Přístup krajského soudu je tak druhem nepřípustné retroaktivity, porušuje zásady spravedlivého procesu, neboť stěžovatel dodržel stanový postup při podání žaloby (tehdy k Vrchnímu soudu v Praze) a po změně právní úpravy jediný úkon, který byl vůči němu následně učiněn, bylo odmítnutí jeho žaloby. Stěžovatel poukazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva ve věcech „Abdulaziz, Cabales a Balkandali“ a „Van der Mussele“ a dovozuje porušení článku 36 Listiny základních práv a svobod, článku 14 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (vyhláška č. 120/1976 Sb.) a § 36 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť takový postup soudu považuje za diskriminační, porušující zásadu rovnosti zbraní před soudem a stěžovatelovo právo na soudní ochranu. Z právě uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Kromě toho stěžovatel navrhuje přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný ponechal kasační stížnost bez vyjádření.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 12. 6. 2002 u žalovaného opravný prostředek proti jeho rozhodnutí, jímž mu nebyl udělen azyl, který byl podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2002 postoupen Vrchnímu soudu v Praze. V tomto podání uvedl, že on (stěžovatel) podává opravný prostředek proti rozhodnutí žalovaného, jež specifikoval, které mu bylo předáno dne 12. 6. 2002, a doplnil, že nesouhlasí s rozhodnutím soudu a prosí o přezkoumání své věci. Po 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti s. ř. s., připadla věc k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Brně, který dne 22. 10. 2003 podání odmítl, aniž by stěžovatele vyzýval. Absenci výzvy soud opřel o skutečnost, že odstranění vad uvedeného podání nepřicházelo v úvahu s ohledem na § 72 odst. 1 s. ř. s., neboť tam uvedená lhůta již uplynula. Toto usnesení krajského soudu bylo stěžovateli doručeno dne 1. 12. 2003 a ten je napadl kasační stížností dne 15. 12. 2003.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel namítá nezákonnost napadeného usnesení (kasační důvod podávaný z § 103 odst. 1 písm. e/ s. ř. s.), a kasační stížnost je tak přípustná. V kasační stížnosti absentuje údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), přitom tato skutečnost nebyla doplněna ani k výzvě krajského soudu před předložením věci Nejvyššího správního soudu v rámci postupu podle § 108 odst. 1 s. ř. s. Skutečnost, že napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 1. 12. 2003, je však

zřejmá z obsahu soudního spisu, a proto Nejvyšší správní soud v absenci tohoto údaje neshledává překážku projednání kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud tedy napadené usnesení krajského soudu přezkoumal v mezích řádně uplatněného kasačního důvodu (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V dané právní věci šlo před Krajským soudem v Brně o případ opravného prostředku, který byl podán před účinností s. ř. s., o němž příslušný soud nerozhodl do dne nabytí účinnosti s. ř. s. Podle § 129 odst. 2 s. ř. s. se řízení v takových případech dokončí podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Krajský soud tedy na základě právě uvedeného přechodného ustanovení poté, kdy se věcí po účinnosti s. ř. s. začal zabývat, musel obsah stěžovatelova podání posoudit podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy podle § 65 a násl. s. ř. s., tj. jako žalobu. Bylo-li zapotřebí na základě § 129 odst. 2 s. ř. s. podaný opravný prostředek projednávat jako žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s., pak bylo nezbytné aplikovat i ustanovení o náležitostech takového podání a o lhůtě, v níž lze vymezit žalobní body, jež mají determinovat rozsah soudního přezkumu, včetně důsledků jejího uplynutí. Obdobné náležitosti jako v případě žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. byly ostatně vyžadovány i § 249 odst. 2 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, na něž stěžovatel upozorňuje, neboť žaloba musela mimo jiné také obsahovat vyjádření, v jakém rozsahu se rozhodnutí správního orgánu napadá, a uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu; stejně tak byla stanovena lhůta, v níž bylo možno rozsah přezkumu realizovaný soudem ze strany žalobce definitivně vymezit. Krajský soud nyní podání stěžovatele odmítl s poukazem na neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, který spatřoval ve skutečnosti, že podání stěžovatele neobsahovalo náležitosti stanovené v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nebyl v něm obsažen žádný žalobní bod. Svůj závěr o neodstranitelnosti této vady podání přitom opřel krajský soud o § 71 odst. 2 s. ř. s. Podle věty třetí tohoto ustanovení je možné rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body pouze ve lhůtě pro podání žaloby. Jak krajský soud uvedl, tato lhůta již uplynula, a proto by doplnění žaloby na základě výzvy soudu bylo nadbytečné, neboť by soud k němu nemohl přihlížet.

Vychází-li Nejvyšší správní soud z ust. § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (jež se obdobně použije podle § 129 odst. 2 s. ř. s. i na řízení dokončovaná způsobem stanoveným tímto ustanovením), podle něhož soud usnesením odmítne návrh, jestliže nejsou splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn a nelze proto v řízení pokračovat, pak by bylo třeba postup Krajského soudu v Brně aprobovat tehdy, pokud by skutečně stěžovatelovo podání bylo stiženo neodstranitelnou vadou, která by spočívala v tom, že v jeho podání absentoval žalobní bod, neboť lhůta pro podání žaloby podávaná z právního předpisu, který byl účinným v době jejího podání, již uplynula (a tuto skutečnost ostatně stěžovatel v kasační stížnosti nijak nezpochybňuje). V projednávané věci se stěžovatel omezil toliko na ohlášení žaloby a v zákonem stanové lhůtě pro její podání nevymezil rozsah, v jakém je rozhodnutí žalovaného napadáno, a důvody, pro které tak činí, a tato absence základních náležitostí žaloby se stala uplynutím lhůty pro podání žaloby vadou neodstranitelnou. Jak již Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, neexistuje zákonná povinnost soudu v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojímaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno. Tu lze poukázat na rozsudek č. j. 2 Azs 9/2003 - 40 ze dne 23. 10. 2003 publikovaný pod 113/2004 Sb. Nejvyššího správního soudu. Nejde-li tedy

o situaci, kdy podání neobsahuje žádný žalobní bod, a jde-li naopak o situaci, kdy žalobní bod je formulován nedostatečně přesně a podrobně, popř. chybí-li v žalobě jiné náležitosti než žalobní body či vymezení rozsahu napadení správního rozhodnutí, je soud povinen postupovat podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. a usnesením vyzvat podatele k opravě nebo odstranění vad podání tak, aby mohlo být věcně projednáno. Pouze v případě, že podání není ve stanovené lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení není možno pro tento nedostatek pokračovat, odmítne soud usnesením řízení o takovém podání, přičemž o tomto následku musí být podatel ve výzvě poučen.

V dané věci je tak třeba vyřešit klíčovou otázku, zda byl ve stěžovatelově podání, na něž soud nahlížel jako na žalobu, uveden žalobní bod či nikoli. Pouze ve druhém případě se takový nedostatek stal po uplynutí lhůty k jejímu podání neodstranitelným. Lze-li ze stěžovatelova podání dovodit toliko skutečnost, že stěžovatel nesouhlasí s rozhodnutím žalovaného a že prosí o přezkoumání jeho věci, pak v něm i při nejmírnějších požadavcích na povinný obsah takového podání a při nejvyšší míře příznivosti posouzení jeho obsahu nelze jakýkoli žalobní bod dovozovat. Absence takového žalobního bodu tedy znamená, že Krajský soud v Brně postupoval správně, když stěžovatele k doplnění jeho podání nevyzýval, a tedy jeho rozhodnutí nelze dle Nejvyššího správního soudu považovat za nezákonné odmítnutí přístupu stěžovatele k soudu.

Stěžovatelova námitka diskriminace a porušení zásady rovnosti zbraní taktéž není příhodná, neboť v právních věcech Evropského soudu pro lidská práva, na které stěžovatel odkazuje, šlo o rozdílné zacházení s jednotlivci, kteří se nacházeli v obdobných situacích, aniž by k tomu byl objektivní důvod (jak ostatně stěžovatel sám v kasační stížnosti uvádí), přitom právní názor, z něhož Nejvyšší správní soud při posuzování této právní věci vychází, je názorem konstantním, který neznevýhodňuje stěžovatele ani oproti jiným stěžovatelům v obdobných právních věcech, ani oproti žalovanému.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již samostatně nezabýval návrhem stěžovatele na přiznání jejího odkladného účinku.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka. Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přiznal advokátce JUDr. Evě Poláčkové odměnu ve výši 1075 Kč (jeden úkon právní služby spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení ve výši 1000 Kč a jeden režijní paušál ve výši 75 Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu - § 11 odst. 1 písm. b/ a § 13 odst. 3 advokátního tarifu).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu